

**SZENT JÓZSEF KATOLIKUS SZAKISKOLA
ÉS SPECIÁLIS SZAKISKOLA**

DIÁKÖNKORMÁNYZAT

*SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI
SZABÁLYZATA*

EGYHÁZASGERGE

2015. szeptember

Az 1993 évi LXXIX. Törvény a közoktatásról új megvilágításba helyezte a diákönkormányzat és a szülők szerepét az iskolák életében. A törvényalkotók szándéka egyértelműen az iskolai élet demokratizálása volt. A változások mind a szülők, mind a diákok joggyakorlásának lehetőségét kívánták biztosítani.

Az 1993-as oktatási törvény az iskolák működését hármass megközelítéssel igyekezett meghatározni:

- ★ intézményi, szakmai testület, vagyis a szolgáltató
- ★ fenntartó, avagy a költségvetést finanszírozó szervezet illetve önkormányzat
- ★ szülők és diákok, azaz a megrendelő

A törvényalkotás a szülői és diákjogokat megszilárdítva korlátokat kívánt szabni a tanulók alárendelt szerepét fenntartó tekintélyelv érvényesülésének. Ezáltal különösen megnő a szerepe az iskolai szülői szervezetnek és a diákönkormányzatnak. Lehetőséget ad az iskola iránt érdeklődőknek arra, hogy:

- ★ saját jövőjüknek, elképzelésüknek leginkább megfelelőt válasszák
- ★ módjuk van jelezni, ha nem az ígért, hirdetett képzést kapják
- ★ a felmerülő hibák korrigálására kérhetik az iskola vezetőit, testületeit
- ★ segítséget is nyújthatnak az egyre nagyobb összefogást és együttműködést igénylő oktatási, nevelési folyamatban.

Az 1996. Évi módosítás már a diákönkormányzat számára komoly beleszólást enged az iskola működésének, sőt pedagógiai programjának és helyi tantervének kialakításában.

1.A DIÁKOK JOGAI A TÖRVÉNY SZERINT:

1.1 A tanuló jogai és kötelezettségei:

A törvény szabályozza és világosan meghatározza a tanulók és közösségeik jogait és kötelezettségeit. A fő szempont a törvényalkotók szándékainak megértése, mely elsősorban az iskolai élet demokratizálását tűzte ki célul, abból kiindulva, hogy a nemzet demokratikus hagyományainak megteremtéséhez nélkülözhetetlen a demokratikus életformára nevelés.

Milyen tanulói jogok biztosítása tartozik a törvény alapelvei közé?

- ★ választhassa meg az érdeklődésének megfelelő intézményt
- ★ juthasson hozzá a számára szükséges műveltséghez
- ★ megkülönböztetés nélkül gyakorolhassa nemzeti szokásait, illetve vallását
- ★ saját életére, életkörülményeire valamint tanulmányi előmenetelére vonatkozó kérdésekben kapjon tájékoztatást
- ★ személyét, jogait tartsák tiszteletben jogait szabadon gyakorolhassa
- ★ véleményét nyilváníthasson az őt nevelők munkájáról
- ★ szervezetet hozhasson létre, érdekképviselőhöz fordulhasson

- * sérelmeinek orvoslását törvényben meghatározott módon kérhesse
- * kérdéseire a törvényben meghatározott időn belül választ kapjon

A törvénymódosítás megerősíti és kibővíti a diákság alapvető jogosítványait az alábbiak szerint:

- * személyiségi jogok
- * tájékozódáshoz való jog
- * véleménynyilvánítás joga
- * javaslattétel joga
- * kérdés intézésének és érdemi válasz kapásának joga
- * vallási, világnézeti vagy meggyőződés, illetve nemzeti vagy etnikai önazonosság tiszteletben tartásának igénye és kifejezésre juttatásának joga
- * a levelezéshez, a kollégiumban lakáshoz való jog
- * a tantárgyak és az azokat tanító pedagógus megválasztásának joga
- * eljárás indításának és a nyilvánosság igénybevételének joga
- * döntésekben és irányításban való részvétel képviselői joga
- * vizsgáival kapcsolatban a jogorvoslat lehetősége (független vizsgabizottság igénylése)
- * rendeltetésellenes joggyakorlás esetén jogvédelem
- * szervezkedési jog
- * érdekképviselői jog

A DIÁKÖNKORMÁNYZAT JOGKÖREI:

Miről dönt a diákönkormányzat?

- * saját működéséről
- * diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- * hatáskörei gyakorlásáról
- * egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- * tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről
- * a tájékoztatási rendszer szerkesztőségének tanuló vezetőjének és munkatársainak megbízásáról

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a diákközösség fogadja el és a nevelőtestület hagyja jóvá. A nevelőtestület egyes jogköreinek gyakorlását átruházhatja a diákönkormányzatra.

A törvénymódosítás értelmében, tanulót érintő fegyelmi eljárás lefolytatásakor ezentúl a diákönkormányzat véleményét is be kell szerezni.

A pedagógusok jogai és kötelességei:

A pedagógusok intézményi szerkezetéből adódó hatalmi pozícióját számos előírás korlátozza. A törvény előírásai erőteljesen hangsúlyozzák a pedagógus kötelezettségei között a demokratizmus alapfeltételeit:

- ★ a szülők és a tanulók rendszeres tájékoztatása az őket érintő kérdésekről
- ★ a tanuló iránti figyelmet
- ★ a jogok gyakorlásának tiszteletben tartását
- ★ az érdemi válaszadást
- ★ az ismeretközlésben a többoldalú megközelítést
- ★ a szülő figyelmeztetését, ha a gyermek jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek
- ★ jogi érdekvédelmet

Ugyanakkor a pedagógusnak is vannak olyan jogai, melyek gyakorlásába a diákönkormányzat nem szólhat bele. Ilyenek: megválasztja az iskolai pedagógiai programjával és helyi tantervével összhangban:

- ★ a tananyagot
- ★ a nevelés és tanítás módszereit
- ★ az alkalmazott taneszközöket, tankönyveket és tanulmányi segédleteket
- ★ minősítse a tanulók teljesítményét

A New York-i Egészségokmány és Diákjogi Charta:

A magyar oktatási rendszer eddig inkább a centralizálást tartotta magától értetődőnek. Az 1993-as közoktatási törvény ettől némileg eltérő, idegen szabályokat vezetett be. Ez a megváltozott szemlélet fejeződik ki abban is, hogy a New York-i egészségokmányhoz hazánk is csatlakozott, s a Diákjogi Charta nemzetközi szinten túl, hazai szinten is megfogalmazta a diákság alapvető jogait.

A nemzetközi egyezmények által is alátámasztott legfontosabb gyermeki jogok:

- ★ a tájékozódás joga
- ★ a szervezett véleménynyilvánítás joga
- ★ az érdekvédelmi jogok
- ★ a jogorvoslati kérelem
- ★ az egyeztetési kötelezettség és az egyetértés, együttdöntés joga

Mikor működik jól a diákönkormányzat?

A törvény a diákönkormányzat működésének csak jogi kereteit határozza meg, a tényleges működés az iskola belső szerkezeti felépítésétől függ, illetve a tanulók, a tantestület és az iskolavezetés szándékaitól, mentalitásától.

A demokrácia az intézmények dolgozói és vezetői számára is tanítandó. A kontroll nélküli szabadság a gyermeki lélekben bizonytalanságot, talajtalanságot eredményez.

Hatékony a diákönkormányzat, ha:

- ★ *Vannak az iskolán belül jól kiépített hagyományai. Az ilyesmi szorosan összefügg az iskola tanulóinak társadalmi háttérével, a szülők igényeivel.*
- ★ *Amikor van miért összefogni: a hibák, a mulasztások, esetleg a túlzott szigor, a tiltások ellen tömörül szervezett formába a diákság.*

A diákönkormányzat igazi célja, a demokrácia létformájának megtanulása, mikrokörnyezetben való begyakorlása.

A valódi megoldás az, ha a diákönkormányzat a demokrácia játékszabályainak, a demokratikus életformára nevelésnek válik alapjává, vagyis a tanárok és diákok számára körültekintően egyeztetett és előre leszögezett alapelvekre épülő játékszabályok szerint segíti a mikroközösség működését.

***AZ EGYHÁZASGERGEI SZENT JÓZSEF KATOLIKUS SZAKISKOLA
ÉS SPECIÁLIS SZAKISKOLA
Diákönkormányzatának
Szervezeti és Működési Szabályzata***

1§ A szakiskola diákönkormányzata alulról építkező közösségi szervezet, amelynek tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

- (1) A szakiskola diákönkormányzata nem politikai, illetve etnikai közösségi szervezet, nem kíván semmilyen iskolán kívüli egyesülés, egyesület, szervezet részeként tevékenykedni.*
- (2) Legfontosabb feladatának egyrészt az iskolai közösségi élet szervezését, a nevelőtestület véleményének meghallgatásával annak mind színvonalasabb segítését, másrészt a diákok érdekeinek képviselését tartja.*
- (3) A tanulókat jogaik gyakorlásában és képviselésében a diákönkormányzat segíti.*

2§ Szervezeti felépítése a következő:

- (1) A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért, az iskolában tanító tanár segíti, aki eljárhat a diákönkormányzat képviselésében.*
- (2) Osztály-diákbizottságok: 2-3 fő, akik az osztályfőnökkel együttműködve a kétirányú információáramlás legfőbb bázisai.*
- (3) Diáktanács: az osztály- diákbizottságok 1-1 tagjából és különböző tevékenységekben együttműködő diákközösségek (diáklklub, kórus, iskolaújság) által választott küldöttekből áll.*
- (4) A diáktanács vezetősége: 4 főből áll, amelybe minden évfolyam 1-1 képviselőt delegál, akiket az évfolyam tanulóinak legalább 50%- a támogat.*
- (5) A diáktanács vezetősége képviseli a diákközvéleményt, tartja a kapcsolatot az iskolavezetéssel, valamint a diákönkormányzatot segítő tanárral. Állást foglalhat mindazon kérdésekben, amelyeket jelen szabályzat a diákönkormányzat jogköreként meghatároz.*

- (6) A diáktanács 4 hetenként ülésezik, de szükség esetén bármikor összehívható.
- (7) A diáktanács összehívását kezdeményezheti a diáktanács vezetősége, a diákönkormányzatot segítő tanár, és az iskola vezetése.
- (8) A diáktanács üléseire meghívhatók az iskola diákjai, a nevelőtestület tagjai, illetve az iskola vezetése. A meghívottak tanácskozási joggal vehetnek részt az üléseken.
- (9) Iskolagyűlés: évente 1-2, de szükség esetén többször is összehívható fórum, melynek résztvevőire és témájára a diáktanács, a nevelőtestület és az iskolavezetés egyaránt tehet javaslatot.
- (10) A diákok az őket ért sérelem orvoslásáért közvetlenül az osztály-diákbizottságokhoz fordulhatnak, amelyek a diáktanácson, illetve a diákvezetőségeken keresztül tartják a kapcsolatot az iskola vezetőségével.
- (11) A diákönkormányzat működésére vonatkozó jogokat az oktatási törvény tartalmazza.
- (12) A tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak, a nevelőtestület véleményének meghallgatásával:
 - a) saját közösségi életük megszervezésében,
 - b) tisztségviselők megválasztásában
 - c) a diákönkormányzati képviselő megválasztásában.
- (13) A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:
 - a) működéséről
 - b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
 - c) hatáskörei gyakorlásáról
 - d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról
 - e) a diákújság és a diákrádió szerkesztőbizottságának megbízásáról.
- (14) A diákönkormányzat a diákokat érintő kérdésekre vonatkozóan véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési- oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos kérdésekben:
 - a) a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál
 - b) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához
 - c) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez
 - d) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához
 - e) a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához
 - f) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához
- (15) Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, illetőleg amelyekben egyetértési jogkört gyakorol, továbbá, ha a diákönkormányzat képviselőjét tárgyalásra meg kell hívni, az előterjesztést, meghívót – ha a jogszabály másképpen nem rendelkezik – a határidő előtt, legalább 15 nappal meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.
- (16) A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola működését.

(17) A diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a tanulókat érintő következő kérdésekben:

- jogszabályban meghatározott ügyekben, az iskolai szervezeti és működési szabályzat megalkotásakor és módosításakor
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
- a házirend elfogadásakor

(18) Az iskolai diákönkormányzat képviselőt delegálhat az iskolaszékbe.

Egyházasgerge, 2015. szeptember 9.

A Diákönkormányzat képviselői:

.....
9. évfolyam képviselője

.....
10. Évfolyam képviselője

.....
11. évfolyam képviselője

.....
12. Évfolyam képviselője

.....
Diákönkormányzatot segítő tanár

Jóváhagyta a nevelőtestület 2015.-i ülésén.

.....
Igazgató